

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ
ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ “ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ И КРАТКОСРОЧНО ОСИГУРЯВАНЕ”

ОТНОСНО: Промени в Кодекса за социално осигуряване, свързани с паричните обезщетения за безработица (ПОБ)

Изх. № 91-01-273/23.12.2008 г.

С § 4 от ПЗР на Закона за бюджета на ДОО за 2009 г. (обн., ДВ, бр. 109 от 23.12.2008 г.), в сила от 01.01.2009 г., са направени изменения и допълнения в глава четвърта “а” на Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

I. Право на ПОБ.

Съгласно изменения текст на чл. 54а, ал. 1, т. 1, отпада изискването безработните лица да имат регистрация в съответното териториално поделение на Агенцията по заетостта.

Целта на тази промяна е да се даде възможност на лицата, поддържайки регистрацията си като безработни по настоящ или постоянен адрес, да подадат документите си за отпускане и изплащане на парично обезщетение за безработица по постоянен или настоящ адрес по техен избор.

В подписаното на 15.12.2008 г. ново споразумение за сътрудничество при обмен на информация между Националния осигурителен институт и Агенцията по заетостта, се регламентира обменът на електронни файлове, съдържащи информация за новорегистрираните безработни лица и всички следващи промени в статуса им, на централно ниво, а не между съответните ТП на НОИ и ТП на АЗ. Това дава възможност да се проследява статуса на всяко лице с отпуснато ПОБ от определено ТП на НОИ (по постоянен или настоящ адрес), независимо от обстоятелството, в кое ТП на АЗ е регистрирано и поддържа регистрацията си като безработно.

Новият текст на чл. 54а, ал. 5, регламентира определянето на правото и изчисляването на размера на ПОБ да се извършва въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО и данните, декларирани в подадените от лицето документи за отпускане и изплащане на ПОБ.

С тази промяна отпада необходимостта от изготвяната от осигурителя справка-декларация Б-4-3 за определяне правото и размера на ПОБ на лицата, чиито правоотношения са прекратени след 31.12.2008 г.

II. Размер на ПОБ.

Измененият текст на чл. 54б регламентира определяне на дневен размер на ПОБ - 60 на сто от среднодневното възнаграждение или среднодневния осигурителен доход, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд “Безработица” за последните 9 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването, който не може да бъде по-малък от минималния и по-голям от максималния дневен размер на обезщетението за безработица.

По този начин се реализира възможността за определяне размера на ПОБ въз основа на наличните в Регистъра на осигурените лица данни за осигурителния доход за определения период от 9 календарни месеца. Ако в този период се включва време на платен и/или неплатен отпуск за отглеждане на дете, на неплатен отпуск за временна неработоспособност и/или за бременност и раждане, на неплатен отпуск до 30 работни дни през една календарна година, или време, зачетено за осигурителен стаж по законодателството на друга държава на основание международен договор, по който Република България е страна или през което лицето не е осигурено за безработица, при определяне на осигурителния доход за тези дни се взема предвид

среднодневната минимална работна заплата, установена за страната за съответния период (чл. 54б, ал. 7).

ПОБ се изплаща за работни дни, следователно, месечният му размер се определя, като полученият дневен размер се умножи по броя на работните дни в месеца, за който се отнася, или по броя на работните дни, за които се дължи обезщетението (чл. 54б, ал. 5).

С чл. 10 от Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2009 г., обнародван в ДВ, бр. 109 от 23 декември 2008 г., се определя дневен минимален размер на обезщетението за безработица - 6 лв. и дневен максимален размер - 12 лв. Изменението е в сила от 01.01.2009 г., съгласно разпоредбата на § 8 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона.

Във връзка с изпълнението на ЗБДОО за 2009 г. на лицата, на които се променя размерът на вече отпуснато до 31.12.2008 г. ПОБ, следва да генерирате (с възможност за по-късно разпечатване) разпореждания "Изменям" с новите актуализирани минимален и максимален месечен размер, съответно 126 лв. и 252 лв., в срок до 15.01.2009 г. включително. За тези лица ПОБ продължава да се изплаща в месечен размер до изчерпване на първоначално определения му период, без оглед на предприетите действия по спиране, прекратяване, възобновяване и възстановяване.

Съгласно § 22л от ПЗР от ЗБДОО за 2009 г. лицата, чиито правоотношения са прекратени през периода от 01.01.2009 г. до 31.12.2009 г., имащи право на ПОБ, получават обезщетение в размер 130 на сто от определения по реда на чл. 54б, ал. 1 и ал. 2 размер за първата половина от периода, за който се дължи обезщетението, и 70 на сто от определения по реда на чл. 54б, ал. 1 и ал. 2 размер за втората половина от периода, за който се дължи обезщетението.

С отмяната на ал. 4 на чл. 54в и с промяната в текста на чл. 115, ал. 4 се дава възможност на лицата, неполучили дължимите от ДОО парични обезщетения за безработица, да ги поискат в давностния срок по чл. 115 от КСО.

Във всички изготвени след 01.01.2009 г. ведомости, колоната "Депоненти", се трансформира в колона "Неполучени суми за изплащане", в която, при изготвяне на ведомостта през м. януари, за последен път се включват автоматично неполучените и несторнирани преди 01.01.2009 г. суми за ПОБ. От м. февруари 2009 г. неполучените суми се включват в тази колона след подаване от лицата в ТП на НОИ на заявление (свободен текст) за изплащането им в давностния срок по чл. 115. В тази връзка след 01.01.2009 г. отпада необходимостта от сторниране на неполучени ПОБ, което ще бъде отразено като промяна и в ПП "ПОБ". Допълнителни указания за технологията на работа при включване във ведомост на неполучени от лицата суми, ще получите от ГД "Информационни системи".

III. Възстановяване на неоснователно изплатени ПОБ.

С промяната в текста на чл. 54ж, ал. 2 се регламентира прихващането на неоснователно изплатени ПОБ не само от полагащи се такива, а и от други вземания на лицето от държавното обществено осигуряване.

IV. Ред за изплащане на ПОБ.

В чл. 54ж е създадена нова ал. 3, която определя нов ред за изплащане на ПОБ на безработните лица - по декларирана от тях банкова сметка.

Съгласно § 22ж от ПЗР на ЗБДОО, определянето на размера и изплащането на ПОБ на лицата, чиито правоотношения са прекратени преди 01.01.2009 г., се извършва по досегашния ред. За тези лица продължава по същия ред приемането на заявления за отпускане на ПОБ, регистрацията им в програмния продукт и издаването на разпореждания.

Прилагането на досегашният ред, както при определяне на правото и размера на ПОБ, така и при изплащането им, се обуславя единствено от датата на прекратяване на правоотношението. Без значение е датата на подаване на заявлението за отпускане на ПОБ и датата, от която започва изплащането му.

Заявленията за отпускане на ПОБ на лицата, чиито правоотношения са прекратени след 31.12.2008 г., следва да се приемат и влизат в хартиен дневник. Въвеждането им в новия

програмен продукт, определянето на правото и размера на ПОБ, ще се извърши след допълнителни указания на ГД "Информационни системи".

Ведомостите за изплащане на ПОБ за м. декември 2008 г. от "Български пощи" ЕАД, се генерират в ТП на НОИ и се разпечатват на трипластова хартия по досегашния ред.

От м. февруари 2009 г. ведомостите за изплащане на ПОБ на лицата с прекратени правоотношения преди 01.01.2009 г. от "Български пощи" ЕАД се генерират в ЦУ на НОИ и след преглед и потвърждаване от отговорното длъжностно лице, се разпечатват в ТП на НОИ.

V. Максимален размер на гарантираните вземания.

С чл. 16 от ЗБДОО се определя максимален размер на гарантираните вземания по чл. 22, ал. 2 и чл. 23, ал. 2 от Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя - 660 лв.